

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

به قلم ولادیسلاو مرجانویچ

برگردان از: حمید بهشتی

۱۰ سپتمبر ۲۰۱۱

سرزمین اُگونی:

چگونه می توان از قتل عام انسان و طبیعت گزارش کرد؟

سرانجام آنچه می باید می شد انجام شد... بدین گونه می توان سخن را آغاز نمود:

بالاخره یک مشکل قدیمی که ده ها سال از آن خبرداریم دوباره مطرح می گردد، مشکلی که راه حل آن هنوز معلوم نیست: آلودگی غمبار سرزمین اُگونی توسط شرک های چند ملیتی نفتی. اینکه یک سازمان بین المللی که مجری برنامه محیط زیستی سازمان ملل متحد است (پی ان یو ای) این موضوع را به دست گرفته است، ممکن است این برداشت را ایجاد نماید که بالاخره تخریب کلان محیط زیستی بخش عمده ای از کره عرض را در می یابند. اما آیا واقعا چنین است؟ که در این صورت می باید گزارش مزبور سازمان پی ان یو ای به تمامی زبان ها ترجمه گردد. زیرا بدینصورت احتمال می رود که وجدان و اذهان انسان ها تحریک شده و به حرکت در آیند.

اما اثر آن گزارش، فوق العاده خواهد بود و فریاد و فغانی در باره خساراتی که در محل به وجود آمده اند بروز خواهد کرد. درست به عکس، احساس عجزی ناشی از در مقابل عمل انجام شده ای قرار گرفتن به انسان دست می دهد. اندکی احساس همدردی با قربانیان آلودگی مزبور درد دل آدمی را سبک می کند که اندکی اشک تمساح ریختن شاید بهتر باشد. خبرگزاری فرانسه (ا اف پی AFP) از موضوع به خوبی آگاه است. زیرا به بهترین سبک گزارش مدرن به تشریح تراژدی غمبار چند تن از خسارت دیدگان پرداخته و به کوتاهی جمع بندی گزارش مزبور را نیز بدان افزوده است. شرکت نفتی هلندی – انگلیسی شیل علی رغم اینکه به لحاظ رسمی در سال ۱۹۹۳ سرزمین اُگونی را ترک نموده است، همچنان دو لوله نفت را در آنجا در اختیار دارد که مرتب نیز بر آنها خرابکاری روی می دهد. این ها همه در آن گزارش آمده اند.

آیا گزارش سازمان پی ان یو ای بیش از این نیز حاوی مطالبی می باشد؟ مطمئنا چنین است، به خاطر این که تحلیل مزبور شامل بر تمامی ماجرای استخراج نفت در منطقه می باشد. از جمله مثلا، سند مزبور، از سایر شرکت های

نفی و دعوای میان آن ها نیز نام می برد، به ویژه از جنگ بیافرا مشروحا گزارش می شود و نیز از مساعی انسان دوستانه پزشکان بدون مرز. همچنین این گزارش از ذکر اعتراض اکولوژیک و کوشش های نویسنده ای به نام کین سارو و بوبا به جانبداری از ملت آگونی – که به کشته شدن خود او منجر گشت نیز صرف نظر نمی کند. یعنی خلاصه: این یک کار ارزشمندی است که به گفته خود آن ها نتیجه ۱۴ ماه تحقیقات محلی و گفت و گو با ۲۰ هزار تن از آسیب دیدگان می باشد.

تبریک و تمجید گفتن به جاست، زیرا عرضه نمودن یک چنین گزارشی کار ساده ای نبوده است. (به این گزارش توجه کنید) هر چه باشد رؤس مطالب را عرضه کرده اند. اما برای رسیدن به اصل مطلب خواننده باید بیشتر دقت کند. زیرا به خاطر فقدان توضیحات، برای خواننده سوالات بی پاسخ باقی می ماند. از جمله می توان پرسید:

آیا شرکت های چند ملیتی نفتی در به راه افتادن درگیری های قومی و محلی دست نداشته اند؟ آیا آنها در این منطقه زیبا کاملا به طور صلح آمیز با هم کنار می آمدند یا که میلیشیاهای محلی را به خدمت می گرفتند تا در تأسیسات طرف مقابل خرابکاری کنند؟ آیا منافع مربوط به سیاست جغرافیائی (جیوپولیتیک) نیز مطرح نبوده است؟ چرا فرانسه و بسیار مخفیانه، شوروی نیز به تجزیه طلبان بیافرا کمک می رسانند، در حالیکه امریکا و انگلستان در مقابل به نیجریه ای ها کمک می کردند؟ چه کسی به نخبگان بیافرائی رشوه می داد و از کدامین بودجه این رشوه تأمین می شد و چه کسی از جنبش های تجزیه طلبی به ویژه از ایجاوا Ijawa و از اقوام ایستِکِر Isteker حمایت می کرد؟ آیا باید از مسائل مذهبی که هنوز نیز میان مردم شمال و جنوب در حال قلیان است و به ویژه از آثار تخریبی خصوصی سازی چشم پوشی نمود؟ از این امور نه در گزارش سازمان پی ان یو ای و نه در گزارشات خبرگزاری فرانسه کوچکترین خبری نیست.

بله، اما درست همین موضوع باید مطرح گردد. نه به خاطر این که واقعیات به لحاظ کارشناسی به دقت بررسی شوند، بلکه به خاطر این که از مکانیزم های موجودی پرده برداری گردد که موجب تحریف می باشند. از این طریق راه اندیشه انتقادی باز شده و لزوم کوشش برای تغییر وضع موجود قابل درک می شود. اما لازمه این کار توجه به واقعیات است، زیرا در غیر این صورت ممکن است انسان به انحراف کشیده شده، گول بخورد و توسط برخی از سازمانها منحرف گردد.

اما متأسفانه فقط این نویسندگان گزارشات بین المللی نیستند که فاقد جرأت در تحقیقات خود می باشند. بلکه همچنین خبرنگاران رسانه های مهم نیز دارای این ضعف هستند. آنها پرسشگرانه نمی اندیشند، بلکه فقط شاک می گردند. البته آنها برخی از واقعیات را مطرح می نمایند، اما به ریشه های امور نمی رسند و شعور انسان را به حرکت در نمی آورند، بلکه آنرا توسط تشریحات دقیق خسته کننده خویش تخدیر می کنند. اما برای این منظور فقط کافی نیست که به کنه مطالب توجه شود، بلکه همچنین باید راه گریز، راه حل و آلترناتیو نیز عرضه گردند. معلوم نیست این سازمان وابسته به سازمان ملل متحد از چه چیز برای تعارض با نخبگان واهمه دارد و چرا به فعالیت های جهانی برای مقاومت شهروندی علیه بی عدالتی اجتماعی و عوامل آن دعوت نمی گردد.

آیا می باید این قتل عام واقعی انسان و طبیعت را که در حال حاضر در سرزمین آگونی رخ می دهد تحمل نمود؟ اگر مطبوعات رسمی از این کار واهمه دارند، می باید رسانه های آلترناتیو به خاطر اصول ارزش های حرفه ای و انسانی این وظیفه را بر عهده گیرند.

سوفی مونگالوی (از خبرگزاری اف پی)، ۱۷ اوت ۲۰۱۱

"بُدو": بر فراز اسکله، بوی گندِ نفت مشام انسان را می آزارد. قایق ها، آب، شِن و جنگل های ساحلی با قِشر قهوه نی رنگ چسبناکی پوشیده است. برای مردم "بُدو" در جنوب نیجریه دیدن این منظره عادی شده است.

مانند بسیاری از روستاها در سلطان نشین اُگونی محیط زیست "بُدو" در طول پنج سال استخراج نفت بر اثر شکستن لوله ها به سختی آسیب دیده است.

ما در مرکز دلتای "نیگر" هستیم، منطقه ئی فقیر نشین و ناهمگون، اما دارای منابع عظیم نفت، مکانی که بسیاری از شرکت های چند ملیتی در آن دست بکارند.

اخیراً سازمان ملل متحد در گزارشی بی نظیر میزان و اثرات آلودگی را در سرزمین اُگونی به ثبت رسانده است. بر طبق تحقیقات مزبور آلودگی به میزانی رسیده است که عظیم ترین کوششی را که تا کنون در کره زمین برای برطرف نمودن آلودگی و بازسازی صورت گرفته است، لازم می سازد.

به گفته هنریک اشتوله - یکی از اعضاء سازمان محیط زیست وابسته به سازمان ملل متحد (پی ان یو ای) که مسؤول تحقیقات مزبور می باشد، وقت تنگ است زیرا سلامت یک میلیون اهالی اُگونی در معرض خطر قرار دارد.

در اسکله "بُدو" اهالی روستائی با پای برهنه بر شن های آلوده راه می روند. برخی از آن ها دست خود یا دستمالی را جلوی بینی خویش گرفته اند.

استخراج نفت موجب ثروت عظیمی برای نیجریه که بزرگترین تولید کننده نفت در افریقا است، شده است. اما برای بسیاری از اهالی اُگونی که زندگی خویش را از طریق زراعت و ماهیگیری تأمین می سازند بسیارگران تمام شده است. به همان سرعتی که لوله ها آسیب می بینند، زیربنای زندگی آنها نیز از بین می رود.

به گفته یک آموزگار ۴۹ ساله به نام میثائیل کوباه: «اهالی این محل کشاورز و ماهیگیراند. آن ها مستقیماً وابسته به محصولات دریائی می باشند. (...) تا زمانی که ما ناظر بر شکستن لوله ها هستیم، هیچ کاری نمی توان کرد.»

وی خسته از انتظار کشیدن برای دخالت خارجی ها که آلودگی منطقه را برطرف نمایند، به کاشتن درختان پرداخته و امیدوار است که آن ها هوای مسموم را سالم سازند.

فریدای جیموقوی ۳۱ ساله که با دستانی خالی بر ساحل ایستاده است شاکیه می گوید: «ما اکنون مجبوریم ۵۰ مایل در دریا به جلو رویم تا که ماهی کوچکی را به دست آوریم.»

پاتریسیا بوریور ۶۲ ساله ملک خویش را که دیگر هیچ محصولی نمی آورد رها ساخته است.

در روستای "نی سی سی اُگن اوگاله" که چندین کیلومتر از "بُدو" فاصله دارد، از سازمان پی ان یو ای به اهالی گفته شده است که دیگر از آب چاه های عمیق استفاده نکنند. زیرا نمونه برداری از آب آن چاه ها نشان داده است که میزان بنزن در آب ۹۰۰ برابر میزانی است که سازمان بهداشت جهانی مجاز می داند. بنزن یکی از مشتقات نفت است که سرطان زا می باشد. از این آب اهالی سالهاست می نوشند، غذا پخته و با آن خود را می شویند.

از میان نی سی سی اُگن یکی از لوله های نفت شرکت ملی نفت نیجریه (ان پی سی) می گذرد. نفتی که از این لوله ها نشأت می کند آب های زیر زمینی را آلوده ساخته است.

اوستین کپالاپ ۳۱ ساله می گوید: «لوله های نفت را بسیار ناشیانه ترمیم می کنند و ابداً کوچکترین توجهی به وضع و حال ما نمی کنند.» مرد مزبور مدعیست که پس از شکستن لوله ها هرگز عملیات ترمیمی صورت نگرفته است. وی در حال گفتن این سخنان به شدت از دست مسؤلان صنعت نفت عصبانی می شود.

«برای برطرف نمودن آلودگی ها هیچ کاری نمی کنند (...). آنها فقط در این فکراند که چقدر سود به جیبشان سرازیر می شود. آنها به تعهدات خویش پایبند نیستند. اکثر آنها مقیم ابوجا یا لاگوس می باشند و نه اینجا که آلودگی محیط زیست را تجربه کنند.»

چندین کیلومتر آنطرف تر ، درب- دره ، یک راه خاکی به برکه ای ختم می شود، در منطقه ای سرسبز. آنجا پرندگان چه چه می کنند. اما هوا قابل تنفس نیست. سراسر زمین اطراف از نفت خام پوشیده است. اما شرکت عظیم هلندی - انگلیسی شیل که اولین و بزرگ ترین استخراج کننده نفت در نیجریه، به ویژه در سرزمین اُگونی بوده است در سال ۱۹۹۳ آنجا را ترک نمود. در حالیکه هنوز دو لوله نفت از میان این منطقه می گذرد که متعلق به شرکت مزبور می باشند. البته اداره این تأسیسات از طریق گروه نفتی (اس پی دی سی) که با شرکت ملی نفت نیجریه همکاری دارد، انجام می شود. برج های مستعمل استخراج نفت بسیاری در این منطقه وجود دارند.

در گزارش سازمان پی ان یو ای از شرکت اس پی دی سی به خاطر کمبود مراقبت و عدم نگاه داری سالم تأسیسات نفتی انتقاد شده است. این بی توجهی ها موجب بروز مشکلاتی در زمینه سلامت و امنیت مردم محل می باشند.

بنا بر گزارش پی ان یو ای عملیات برطرف نمودن آلودگی منطقه از جانب اس پی دی سی بسیار ناقص و ناکافی بوده است.

شرکت شیل که مدعیست گزارش مزبور و توصیه های سازمان ملل را مورد توجه جدی قرار داده است، همچنین مدعیست که خرابکاری بر تأسیسات نفتی و سرقت و تصفیه غیرقانونی نفت خام باعث این آلودگی هاست. بنا بر گفته موتیو سان مونو، مدیر شرکت مزبور، به خبرنگار اِ اف پی ۷۰٪ شکستن لوله ها ناشی از خرابکاری می باشد.

کلیه ناظران، از جمله هنریک اشتوله از پی ان یو ای و سازمان عفو بین المللی و نیز فعالان محلی متفقا براین نظراند که با اینکه تصویه غیرقانونی و تجاوز به لوله های نفت توسط دستجات مسلح موجب آلودگی ها بوده و واقعا مشکل بزرگی را به وجود آورده اند، اما این کارها مدت زیادی نیست که صورت می گیرند.

در گزارش مزبور دولت نیجریه نیز مقصر شناخته شده است و از آن دولت خواسته شده است حفاظت محیط زیست را بهتر مورد توجه قرار دهد.

به نظر لدروم میته، رئیس جنبش حامی حیات ملت اُگونی، دولت می باید جواز شرکت شیل را لغو نموده و بلافاصله به پاکسازی منطقه اقدام نماید.

مردم اُگونی به انتظار این اقدام مانده، بسیاری از آن ها بیکار و امیدوارند که برای عملیات پاکسازی و ترمیم محیط زیست استخدام گردند.

برگرفته از تلاکسکالا - ۳ سپتامبر ۲۰۱۱

<http://www.tlaxcala-int.org/article.asp?reference=5681>

تصویرها از: بُدو پیوس اوتومی اِکپی / اِ اف پی

